



SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

BESLUT
2025-04-11

Ärendenummer
NV-25-016546

Länsstyrelserna i norra och mellersta
rovdjursförvaltningsområdet

Överlämnande av rätten att besluta om licensjakt på björn till länsstyrelserna

Beslut

Naturvårdsverket överlämnar rätten att besluta om licensjakt på björn till samtliga länsstyrelser i norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Detta beslut gäller från dagen för beslut till och med den 15 oktober 2025.

Beslutet får inte överklagas.

Villkor

1. När länsstyrelsen fattar beslut om licensjakt ska beslutet skickas till Naturvårdsverket samma dag som beslutet fattas. Beslutet ska skickas via e-post till registrator@naturvardsverket.se. Ange den exakta rubriken "Återrapportering av jakt och jaktresultat stora rovdjur" i ämnesraden för e-posten.
2. Länsstyrelsen ska redovisa beslutet i Naturvårdsverkets Excel-fil över jaktbeslut. Den finns tillgänglig för länsstyrelsen via en SharePoint-yta som tillhandahålls av Naturvårdsverket.
3. Länsstyrelsen ska snarast möjligt efter det att fällt djur besiktigats registrera uppgifterna i databasen Rovbase.
4. Länsstyrelsen ska snarast möjligt efter licensjaktens avlysning redovisa utfallet av jakten till Naturvårdsverket enligt punkt 2.
5. Länsstyrelsen ska skicka in en skriftlig sammanställning av jakten till Naturvårdsverket senast två veckor efter ordinarie jakttids slut.

Bakgrund

Förarbeten

I propositionen En ny rovdjursförvaltning¹ infördes möjligheten för Naturvårdsverket att delegera rätten att besluta om jakt på rovdjur till länsstyrelserna. I propositionen En hållbar rovdjurspolitik² framgår att delegering av rätten att besluta om licensjakt på stora rovdjur till länsstyrelserna

¹ Prop. 2008/09:210

² Prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7.

bör ske utan begränsning, även till län som saknar reproducerande stam av den aktuella arten. Då ett rovdjursförvaltningsområde har uppnått miniminivån för en art bör delegering av beslut om licensjakt kunna ske till samtliga länsstyrelser som ingår i förvaltningsområdet utan begränsning.³

Bedömning av gynnsam bevarandestatus

Miniminivåer för björn

Naturvårdsverket fastställde den 29 april 2024 nya miniminivåer för björn.⁴ I beslutet anges giltighetstiden till den 29 april 2029, eller tills annat beslutas.

Fördelningen av miniminivåer är en fördelning av artens nationella referensvärde. Minimnivåerna anges i antal individer enligt 4 § förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Följande miniminivåer gäller på rovdjursförvaltningsområdesnivå;

Miniminivåer	Antal individer
Norra rovdjursförvaltningsområdet	900
Mellersta rovdjursförvaltningsområdet	500
Södra rovdjursförvaltningsområdet	-

Status för björnstammen i Sverige

Björnstammens utbredningsområde är i huvudsak inom det norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

En uppskattning av den nationella björnpopulationen görs var femte år. Den senaste uppskattningen fastställdes 2023 och avser 2022 års population.⁵ Vid detta tillfälle uppskattades populationen till ca 2 800 (CI 2597 – 3080) individer efter höstens licensjakt.⁶

Beskattningsmodell för björn

Beskattningsmodeller är centrala verktyg för att säkerställa att lämpliga jaktuttag görs i relation till regionala förvaltningsmål samt arternas nationella populationsstorlek och referensvärdet.

Beskattningsmodellen för björn är en webbaserad applikation framtagen av Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) och är ett underlag som kan användas som stöd i länsstyrelsernas bedömningar av möjligt jaktuttag.

³ Prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7, s.48.

⁴ Naturvårdsverket 2024, *Fastställande av miniminivåer för björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län*. Dnr NV-02105-23.

⁵ Naturvårdsverket 2023, *Fastställande av nationell populationsuppskattning björn 2022*. Dnr NV-06980-23.

⁶ Sköld, M. och Åsbrink, J. 2023. Björnpopulationens storlek och utbredning i Sverige 2022. Rapport från Naturhistoriska riksmuseet, 2023:3, Naturhistoriska riksmuseets småskriftsserie.

Skäl

Aktuella bestämmelser

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde att besluta om licensjakt på björn med stöd av 23 d § jaktförordningen under förutsättning att antalet individer för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsrör.

Det innebär att berörda länsstyrelser får besluta om licensjakt på björn i enlighet med 23 d § jaktförordningen om förutsättningarna i 23 c § jaktförordningen är uppfyllda.

Av 24 c § andra stycket jaktförordningen följer, att Naturvårdsverket fortlöpande ska bedöma om möjligheten att jaga rovdjur med stöd av beslut enligt 24 a § jaktförordningen försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, eller möjligheten annars utnyttjas i stor omfattning. Om Naturvårdsverket bedömer att så är fallet får Naturvårdsverket ändra eller återkalla ett sådant beslut.

Av 58 § andra stycket punkt 5 jaktförordningen framgår att Naturvårdsverkets beslut enligt 24 a § jaktförordningen inte får överklagas.

Naturvårdsverkets bedömning

Överlämna rätten att besluta om licensjakt

Att överlämna rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna är en förutsättning för att uppnå riksdagens målsättning om en regionaliserad rovdjursförvaltning. När ett rovdjursförvaltningsområde har uppnått miniminivån för en art får överlämnande av rätten att fatta beslut om licensjakt ske till samtliga länsstyrelser som ingår i förvaltningsområdet utan begränsning.⁷

De senaste nationella uppskattningarna visade att antalet björnar i det norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet överstiger deras respektive fastställda miniminivåer.⁸ De formella förutsättningarna för att överlämna rätten att besluta om licensjakt på björn till dessa länsstyrelser är därmed uppfyllda.

Då det södra rovdjursförvaltningsområdet inte har någon fastställd miniminivå för björn, uppfylls inte de formella förutsättningarna för att överlämna rätten att besluta om licensjakt på björn till dessa länsstyrelser.

Mot bakgrund av detta anser Naturvårdsverket att det är motiverat att överlämna rätten att besluta om licensjakt på björn till samtliga länsstyrelser i norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Motivering rörande beslutets giltighetstid

Överlämnandet av rätten att besluta om licensjakt på björn gäller till och med den 15 oktober 2025. Naturvårdsverket ska enligt 24 c § jaktförordningen löpande bedöma om överlämnandet av möjligheten att besluta om skydds- och licensjakt till länsstyrelserna försvårar upprätthållandet av gynnsam

⁷ Prop. 2012/13:191 s 48.

⁸ Sköld, M. och Åsbrink, J. 2023. Björnpopulationens storlek och utbredning i Sverige 2022. Rapport från Naturhistoriska riksmuseet, 2023:3, Naturhistoriska riksmuseets småskriftsserie.

bevarandestatus hos den aktuella arten eller om möjligheten utnyttjas i för stor omfattning.

I juli 2025 återrapporterar Naturvårdsverket björnens bevarandestatus till EU enligt artikel 17 i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Med anledning av referensvärdesrapportering sommaren 2025 begränsas delegeringen till en jaktsäsong.

Motivering till villkor om länsstyrelsens återrapportering

Länsstyrelsernas återrapportering till Naturvårdsverket är en förutsättning för att Naturvårdsverket ska kunna fullgöra sitt ansvar enligt 24 c § jaktförordningen. Detta beslut är därför förenat med villkor om återrapportering.

Vägledning för länsstyrelsernas beslut om licensjakt

När Naturvårdsverket överlåter möjligheten att fatta beslut om licensjakt efter björn till länsstyrelserna, innebär det att ansvaret för att bedöma utrymmet för licensjakt i länen flyttas från nationell till regional nivå. Den licensjakt som eventuellt beslutas av länen får inte innebära att antalet björnar i Sverige understiger det nationella referensvärdet för arten.

Vid bedömningen av lämpligt uttag för licensjakt behöver länsstyrelsen säkerställa att uttaget är så begränsat att det inte medför en betydande negativ inverkan på det berörda beståndets struktur, även om mängden i sig inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.⁹ De senaste årens omfattande jakt på björn, motsvarande över 25 procent av den beräknade populationen, har lett till en minskning av populationen. Även om effekten varit avsedd följer Naturvårdsverket noga den fortsatta utvecklingen. Samverkan mellan länen är av stor vikt vid bedömningen av ett lämpligt jaktuttag.

Övriga bestämmelser och information

Kraven på länsstyrelsens beslut om licensjakt i övrigt framgår av NFS 2022:4.

Vid besiktning av djur som fälls med stöd av denna delegering bör prover och data samlas in från det fällda djuret. Som grund för ett sådant villkor kan 24 d § andra stycket jaktförordningen anges. Statens veterinärmedicinska anstalt tillhandahåller information till länsstyrelserna om vilka prover som bör tas inför varje beslutsomgång. Vid tecken på sjukliga förändringar på vävnader som inte ingår i den provtagning som önskats av SVA, bör även prover av dessa inskickas eller dokumenteras. Exempel på sådana sjukliga förändringar är hudprov vid tecken på skabb eller andra hudförändringar.

Länsstyrelsen bör informera den som fäller en björn att det är förbjudet att handla med hela eller delar av det fällda djuret då björn omfattas av CITES-lagstiftningen.¹⁰¹¹¹² Det är Jordbruksverket som prövar om undantag från förbudet kan medges.

⁹ Jmf EU-domstolens förhandsavgörande i mål C-674/17 (Tapiola).

¹⁰ RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem

¹¹ Jordbruksverkets föreskrifter (2009:71 J 15) om handel och andra åtgärder med exemplar av vilt levande djur- och växtarter som behöver skydd

¹² Naturvårdsverkets föreskrifter om artskydd (NFS 2009:10).

Detta beslut har fattats av biträdande avdelningschef Sara Beckman, efter föredragning av biträdande enhetschef Hanna Ek.

I övrigt har deltagit enhetschefen Mona Hansers, vilthandläggare Marie Edvall samt viltjurist Frida Olofsson.

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.

Sara Beckman

Hanna Ek

Sändlista

Samtliga länsstyrelser

Kopia till:

Sametinget
Viltskadecenter
Skandinaviska björnprojektet
Klimat- och näringslivsdepartementet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Jordbruksverket
Nationella rådet för rovdjursfrågor
Polismyndigheten
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Naturhistoriska Riksmuseet
Miljødirektoratet, Norge
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland
Svenska samernas riksförbund